

Sakshandsamar: Elin Vikene

Kommunedirektør/rådmann:

Saksnr.	Utval	Møtedato
039/20	Hovedutvalg helse og omsorg	03.12.2020
049/20	Hovedutvalg oppvekst og kultur	03.12.2020
153/20	Formannskapet	14.12.2020
167/20	Kommunestyret	14.12.2020

Alkoholpolitiske retningslinjer 2020 - 2024

1. Karmøy kommunestyre vedtar alkoholpolitiske retningslinjer 2020 – 2024.
2. Karmøy kommunestyre vedtar at det innføres vergeordning for mindreårige på kulturarrangement med alkoholservering som beskrevet i saksframstillingen.

Hovedutvalg oppvekst og kultur 03.12.2020:

Behandling:

Per Magnus Mannes - Karmøylista. Forslag til tillegg/endring i tekst, foreslått av Per Magnus Mannes, Karmøylista

«Nytt tillegg til Punkt A Om bevillings perioden.

2.

Kommunale skjenkebevillinger opphører etter endt bevillingsperiode og må fornyes etter en forenklet søknad.»

Forslag til endring i tekst:

Kommunale skjenkebevillinger opphører etter endt bevillings periode. Fornying av eksisterende bevilling utføres ved forenklet søknad.

Bevillings innehaver er selv ansvarlig for å fornye bevillingsperioden før den opphører.

Rådmannens innstilling vedtatt med 7 stemmer mot 2 (Krf1, H1 (Alsaker)).

Mannes (KL) sitt endringsforslag vedtatt med 5 stemmer mot 4 (Ap2, Frp1, Krf1).

HOK- 049/20 Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre vedtar alkoholpolitiske retningslinjer 2020 – 2024, med følgende endring i

"Punkt A Om bevillingsperioden, pkt. 2":

Kommunale skjenkebevillinger opphører etter endt bevillings periode. Fornying av eksisterende bevilling utføres ved forenklet søknad.

Bevillings innehaver er selv ansvarlig for å fornye bevillingsperioden før den opphører.

2. Karmøy kommunestyre vedtar at det innføres vergeordning for mindreårige på kulturarrangement med alkoholservering som beskrevet i saksframstillingen.

Saksutredning

*Forslag til nye punkter/setninger merkes med **rødt**. Punkter som foreslås fjernet merkes med **blått**.*

Gjeldende alkoholpolitiske retningslinjer ble vedtatt av Karmøy kommunestyre 19.09.2016, saksnr. 71/16, og gjelder for 2016 til 2020. Det må derfor vedtas nye alkoholpolitiske retningslinjer innen utgangen av 2020. De eksisterende retningslinjene ble lagt ut på høring, og mottatte høringssvar er vurdert ved utarbeiding av de nye retningslinjene. I tillegg vises det til tidligere endringer i forbindelse med lovendring.

Høring og høringsuttalelser:

De eksisterende retningslinjene ble lagt ut på høring 22.04.2020 på kommunens nettside, og ble i tillegg sendt til politiet og næringen mm.

Det kom inn fem høringssvar og nedenfor følger utdrag fra høringene:

Kiwi Minidrift AS:

- *ønsker å få innført alkohollovens maksimaltid for salg av alkoholholdig drikk i gruppe 1 fra kl. 08.00 i stedet for fra kl. 09.00*

Inventum Servering AS:

- *ønsker en time lengre skjenketid fredager og lørdager (fra kl. 02.00 til kl. 03.00) for å få samme skjenketid som Haugesund*
- *endre til at det er **ledende** personell som må ta ansvarlig vertskapskurs da det er vanskelig å få gjennomført dette for ca 100 personer i året med dagens krav*
- *bør være mulig å gi bevilling til servering på fortau*
- *ønsker vergeordning for ambulerende bevillinger*

IOGT-området Karmsund og Sunnhordland:

- *ønsker ekstra fokus på utsatt debutalder for rusmidler, økt fokus på rusmidler blant eldre ungdommer, gjøre foreldre mer bevisste på egen rolle, tidlig intervensjon mot rusproblemer, økt livskvalitet og verdig behandling av mennesker med rusrelaterte problemer, lokale måle- og analyseredskaper og at det føres en politikk som reduserer det totale alkoholforbruket i kommunen med 10 % som de tror vil kunne leses av direkte i skadestatistikkene for kommunen.*

SLT-koordinator:

- *overordnet målsetning for rusmiddelpolitikken er å forebygge og redusere negative*

konsekvenser av alkohol og andre rusmidler for enkeltmennesker, pårørende og samfunnet. I Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020 – 2024 er det foreslått ny overordnet målsetning for rusmiddelpolitikken i Karmøy kommune og de tre fokusområdene medtas i de alkoholpolitiske retningslinjene:

1. *Universelle befolkningsrettete tiltak: helse i alt vi gjør (folkehelseperspektiv)*
2. *Tidlig intervensjon, barn og unge i risiko*
3. *Tjenester til rusavhengige (omtales i plan for rus og psykisk lidelse, 2018 -2024)*

- *viktigste forebyggende virkemiddel kommunen har til rådighet for å redusere alkoholforbruket, er å begrense antall salgs- og skjenkesteder og innskrenke salgs- og skjenketidene. Forbruket vil da gå ned og skadeomfanget reduseres.*

Sør-vest politidistrikt:

- *ingen ordensmessige bemerkninger, men gir innspill på at bør gis vilkår om at dersom politiet har pålagt utested å holde politigodkjente ordensvakter, gjelder dette også som vilkår for skjenkebevillingen og at brudd på dette vilkåret kan gi grunnlag for tildeling av åtte prikker i henhold til det nasjonale prikktildelingssystemet*
- *det skal være vektere til stede ved skjenking under større arrangementer som kan medføre behov for vakthold i forhold til ordensrettet adgangskontroll og håndtering av ordensmessige situasjon*
- *det bør kreves dokumentasjon fra søker om at det er sendt i melding/søknad til politiet for gjennomføring av arrangementet hvor dette er påkrevd, jf politiloven.*

Om de eksisterende retningslinjene:

Retningslinjene gjennomgås for hver kommunestyreperiode. De eksisterende retningslinjene ble endret en del i tråd med samfunnsutviklingen med bl.a. følgende nye punkter:

-Salgsbevillinger kan også tildeles bryggerier og ved nettsalg med utlevering i Karmøy.

-«Ølsmaking og vinsmaking tillates dersom det er i samsvar med reklameforbudet og i følge alkoholloven generelt. Arrangør/ansvarshavende plikter å sette seg godt inn i regelverket.»

-Generelt gis ambulerende skjenkebevillinger kun til firma/stiftelse/lag/forening/organisasjon som har organisasjonsnummer og ikke til privatpersoner med unntak av til sluttet lag.

Det stilles stadig spørsmål om bevilling på nye arenaer og forskjellig type arrangement hvor det er ønskelig med alkoholservering. Drikkemønstre synes å være endret fra mindre «flatfyll» i helger til et mer kontinentalt drikkepreg. En kan kanskje si at det nytes mer enn bare det å drikke. Det synes å være lavere kvanta og høyere kvalitet og/eller pris på drikkevarene. Det kan også antas at det stadig større sortimentet av øl/cider til forholdsvis høye priser gjør at en kanskje kjøper færre enheter. Trender viser videre at det selges/serveres mer, og flere sorter, øl/cider og vin framfor brennevin. Salgsbevilling til bryggeri og til ølutsalg via nettbestilling fra dagligvarebutikker ble innvilget i 2015.

Rådmannen mener at det meste i gjeldende retningslinjer fungerer tilfredsstillende. Nasjonalt prikktildelingssystem er innført, mens andre punkter må spesifiseres bedre for å gi klarere kjøreregler for både søkere og saksbehandling. Det legges inn under delegasjon at det er rådmannen som behandler/tildeler prikker, mens det er formannskapet som avgjør eventuell inndragelse etter prikkbelastning. Klagenemnda er klageinstans.

Endringer i regelverket om alkoholbevilling gjeldende fra 01.01.2016:

- Alkoholloven § 1-6 ble endret og gav kommunestyret anledning til å **videreføre en gjeldende bevilling uten fornyelse**. En forutsetning for å kunne fatte slikt unntak, var at kommunen hadde

foretatt en gjennomgang av alkoholpolitikken etter kommunevalget.

På bakgrunn av endringen i alkoholloven § 1-6, ble det for bevillingsperioden 2016 – 2020 vedtatt følgende i retningslinjenes punkt R) Delegasjon:

Rådmannen gis fullmakt til å fornye eksisterende salgs- og skjenkebevillinger for bevillingsperioden 01.10.2016 – 30.06.2020.

Ved fornyelse blir det kun krevd en forenklet søknad med opplysninger om org.nr., salgs-/skjenkested, eier, styrer, daglig, leder og underskrift på at bevillingshaver ønsket å fornye bevillingen. Deretter blir det foretatt en vandelssjekk hos politiet og Skatt Vest av alle involverte org.nr., eiere, styreere og stedfortredere før rådmannen utarbeider nye bevillingsdokumenter.

Kommunen har hatt en positiv erfaring med forenklet søknadsprosess så langt. Det har også gitt kommunen en tilleggsmulighet til å kontrollere at nye opplysninger fortsatt stemmer overens med det bevillingssøkeren oppgav tidligere, samt oppdatere informasjon ved eventuell utskiftning av ansatte, styreere og stedfortredere gjennom bevillingsperioden.

Kommunen kan beslutte at ingen bevillinger skal opphøre, eller fastsette nærmere retningslinjer for hvilke bevillinger det må søkes om fornyelse for, jf alkoholloven § 1-6, 3. ledd.

På bakgrunn av dette anbefales det at kommunale bevillinger til salg av alkoholholdig drikk til gruppe 2 og 3 (Vinmonopolets salgsbevilling) og til salg av alkoholholdig drikk i gruppe 1 (salgsbevilling for øl/rusbrus for dagligvarebutikker, bryggerier, **spesialbutikker for øl og mineralvann**, nettsalg for utlevering mm) videreføres uten søknad. Bevillingen gjelder så lenge salgsstedet er i drift og i samme lokale. Kommunen kan endre eller fastsette nye vilkår for bevillinger i samme utstrekning som ved behandling av ny bevilling, jf alkoholloven §§ 3-2 og 4-3. Bestemmelsene er ikke til hinder for at kommunen kan inndra salgsbevilling dersom vilkårene for dette er til stede jf. alkoholloven § 1-8.

Det anbefales at kommunale skjenkebevillinger fortsatt opphører etter endt bevillingsperiode og må fornyes etter en forenklet søknad.

Om de alkoholpolitiske retningslinjer 2020 – 2024:

I innledningen endres punktene slik at de blir i tråd med visjon og målområder i vedtatt rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020 – 2024 (KST 15.06.2020) jf uttalelse fra SLT-koordinator.

Punkt A) om bevillingsperioden:

Den 25.02.2020 forlenget rådmannen bevillingsperioden fra 30.06.2020 til 30.09.2020 i påvente av behandling av »Rusmiddelpolitisk handlingsplan». På grunn av koronasituasjonen er behandlingen av de alkoholpolitiske retningslinjene utsatt og som en følge av det har rådmannen forlenget inneværende bevillingsperiode ytterligere fra 30.09.2020 til senest 31.12.2020. Kopi satt på formannskapetets referatliste. Ny bevillingsperiode settes fra dato saken behandles i kommunestyret, **14.12.2020 til 30.06.2024.**

Nytt tillegg til punkt A:

1. Eksisterende kommunale bevillinger til salg av alkoholholdig drikk i gruppe 1 (dagligvarebutikker, bryggerier, spesialbutikker for øl og mineralvann, ved nettsalg for utlevering mm) og gruppe 2 og 3 (Vinmonopolet) opphører ikke så lenge stedet er i drift og i samme lokale.

Kommunen kan endre eller fastsette nye vilkår for bevillinger i samme utstrekning som ved behandling av ny bevilling, jf alkoholloven §§ 3-2 og 4-3. Bestemmelsene er ikke til hinder for at kommunen kan inndra salgsbevilling dersom vilkårene for dette er til stede jf. alkoholloven § 1-8.

2. Kommunale skjenkebevillinger opphører etter endt bevillingsperiode og må fornyes etter en forenklet søknad.

Bevillingsgebyrer ambulerende bevillinger og til enkeltanledninger/festivaler:

Bevillingsgebyrene justeres årlig i henhold til alkoholforskriftens § 6-2.

Satser per 01.01.2020:

Ambulerende bevilling (kun til sluttet lag jf alkohollovens definisjon på sluttet lag) belastes med **kr 380**.

For festivaler og større arrangement over flere dager foreslås følgende gebyr:
kr 1325 per dag, maksimalt minstegebyret for skjenkebevilling på **kr 5 300**.

For mindre arrangement, med inntil 100 deltakere foreslås et gebyr på **kr 660**.
Foreslåtte endringer i gebyrene settes inn i retningslinjenes punkt C).

Bevillingsgebyr for alminnelige skjenkebevillinger og salgsbevillinger:

Bevillingsgebyrets minimumssats for faktisk omsatt mengde alkohol skal tilsvare de til en hver tid gjeldende satser i alkoholforskriftens § 6.2.

Minstegebyr for salgsbevilling per 01.01.2020: **kr 1 700** og **kr 5 300** for skjenkebevilling.

Foreslåtte endringer i gebyrene settes inn i retningslinjenes punkt D).

I gjeldende bevillingsperiode har kommunen mottatt forespørsler om følgende punkter:

Salgstid for øl:

NoRoSun Skjenke- og Salskontroll anbefaler at det blir salgsstart fra kl. 08.00 i stedet for kl. 09.00 for å få mest mulig like salgstider i vertskommunesamarbeidet.

Forslag til endring i punkt H) 1. avsnitt:

Salgsstart for øl endres fra **kl. 09.00** til **kl. 08.00** alle dager i opplistingen.

Tildekking av øl / betalingstidspunkt:

NoRoSun Skjenke- og Salskontroll ønsker også at en tydelig presisering tas med i retningslinjene om at alkoholholdig drikk må være betalt innen salgstidens slutt. Hvis dette tas med kan en enklere etterkomme mange års ønsker fra salgsstedene om å slippe tildekking av øl etter salgstidens slutt. I følge kontaktpersoner i de større kjøpmannskjedene er det kun noen svært få kommuner som fremdeles har krav om tildekking av øl.

Forslag til endring i punkt H) 2. avsnitt:

Nytt: Alkoholholdige drikkevarer i gruppe 1 må være betalt innen salgstidens slutt.

Utgår: Alkoholholdig drikk i gruppe 1 skal være tildekket utenom salgstiden.

Salg av øl på julaften:

Salg av alkohol i dagligvareforretninger mm er tillatt på julaften i henhold til alkoholloven, men en har ikke åpnet for dette i Karmøy tidligere. Det foreslås å videreføre forbudet i Karmøy under henvisning til at Karmøy kommune er en «Av-og-til-kommune» som skal jobbe for godt «alkovett» i situasjoner der alkohol kan være en risiko eller kan være til ulempe for andre.

Salg av øl på valgdager og ved folkeavstemning:

Før 2016 var det vedtatt med lov at det ikke var tillatt med salg av alkohol på dagligvareforretninger mm på valgdager og ved folkeavstemning. Dette er nå fjernet i loven, og det foreslås derfor at følgende strykes i punkt H) 3. avsnitt:

Søndager, helligdager, samt julaften, 1. mai og 17. mai **og stemmedagen for stortingsvalg,**

fylkestingsvalg, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov kan det ikke selges øl.

Utvidelse av skjenketid fredager og lørdager:

Inventum Servering AS ønsker utvidelse av skjenketid i helgene fra kl. 02.00 til kl. 03.00.

For å kunne skape restaurantmiljø på Karmøy må rammebetingelsene være like som i Haugesund.

SLT-koordinator anbefaler å innskrenke salgs- og skjenketider, og IOGT-området Karmsund og Sunnhordland ønsker å redusere det totale alkoholbruket med 10 % for å redusere skadestatistikkene for kommunen.

Rådmannen observerer at det ikke har vært politisk vilje til endring av skjenketider i de siste bevilingsperiodene, hverken som fast skjenketid eller for enkeltanledninger. Med dette som bakgrunn foreslås det ikke noen utvidelse av skjenketid.

Skjenketid til kl. 02.00 på fredager og lørdager videreføres.

Når nyttårsaften faller på en hverdag eller søndag, ønskes lik skjenketid som fredager og lørdager:

Mange skjenkesteder har stengt på nyttårsaften, men de som holder åpent ønsker at skjenketid skal utvides til å være lik skjenketid som fredager/lørdager dvs. skjenking til kl. 02.00. Rådmannen finner ikke dette urimelig og foreslår derfor at skjenketiden utvides kun denne ene dagen.

Nytt i punkt M) Skjenketider:

Nyttårsaften:

kl. 12.00 – 02.00

Punkt O) Brennevinsbevilgning:

Kravet om servering av varmmat til kl. 21.30 for å kunne skjenke brennevin er omdiskutert.

Rådmannen mener, av hensyn til de som vil drive seriøst med matservering, at dette punktet videreføres.

Uteservering – skjenking på fortau:

Inventum Servering AS ønsker at det skal være mulig å gi bevilgning til servering på fortau, dette for å få laget et bymiljø i Kopervik sentrum. Det må være mulig å etablere uterestauranter hvor det serveres alkohol i forbindelse med matservering uten 18-års aldersgrense, og uten at disse skal skjermes så mye at det ikke er attraktivt å sitte der.

Nytt under punkt N):

Dersom det er fysisk mulig å få til uteservering i tilknytning til skjenkested, uten at det går på bekostning av nødvendig areal til vanlig passering, kan det gjøres unntak fra regelen.

Festivaler og mindreårige:

Rådmannen mener at i forbindelse med festivaler kan mindreårige være til stede på skjenkesteder/arrangement med ambulerende skjenkebevilgning i forbindelse med **nødvendig tid til bespisning**.

Hvis mindreårige skal få være til stede ved gratiskonserter må det være tilstrekkelig vakthold og et eget alkoholfritt område med doble festivalgjerdene, med 1,5 m mellom gjerdene for alkoholfritt område og skjenkeområde. Dette for å sikre nødvendig plass for vakthold og for å unngå at mindreårige får tilgang til alkohol. De mindreårige må forlate konsertarenaen etter gratiskonserteren.

For andre arrangement i forbindelse med festivaler må det benyttes vergeordning (jf. punkt Y)) for at mindreårige skal kunne være til stede. Det tillates ikke alkoholfrie områder på annet enn gratiskonserter.

Nytt under punkt Q):

I forbindelse med festivaler kan mindreårige være til stede på skjenkesteder/arrangement med ambulerende skjenkebevilgning i forbindelse med nødvendig tid til bespisning.

Hvis mindreårige skal få være til stede ved gratiskonserter må det være tilstrekkelig vakthold og et

eget alkoholfritt område med doble festivalgjerdar, med 1,5 m mellom gjerdene for alkoholfritt område og skjenkeområde. Dette for å sikre nødvendig plass for vakthold og for å unngå at mindreårige får tilgang til alkohol. De mindreårige må forlate konsertarenaen etter gratiskonserten.

For andre arrangement i forbindelse med festivaler må det benyttes vergeordning (jf. punkt Y)) for at mindreårige skal kunne være til stede. Det tillates ikke alkoholfrie områder på annet enn gratiskonserten.

Politigodkjente ordensvakter:

Politiet uttaler følgende:

Tilføydelse i punkt X) Prikktildeling, og at dette skal gi 8 prikker:

-brudd på vilkår om politigodkjent ordensvakt som politiet har fattet i gyldig vedtak, jf. serveringsloven § 16 og vaktvirksomhetsloven § 2.

Opplistingen i punkt X) er hentet direkte fra Alkoholforskriftens kap. 10. «Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger», og en anser det dermed ikke naturlig å ta med tilføydelse der da politiet har andre sanksjonsmuligheter, som bøtelegging.

Avslag på ambulerende skjenkebevilling – markedsføringsøyemed:

Det gis ikke ambulerende skjenkebevilling til sluttet lag eller til enkeltanledninger når formålet med arrangementet er i strid med alkoholreklameforbudet i alkohollovens § 8-6 a: *Det er forbudt å dele ut alkoholholdig drikk til forbruker i markedsføringsøyemed.*

Med utdeling forstås også servering/salg av alkoholholdig drikk. Forbudet rammer direkte profilering overfor forbruker i form av utdeling av alkohol som smaksprøve, premie, gave eller lignende. Det omfatter så vel markedsføring av den alkoholholdige drikken som av andre varer og tjenester.

Søknader om ambulerende skjenkebevillinger til bl.a. følgende type arrangementer avslås:

- «Damenes aften/herrenes aften» eller lignende på kjøpesenter/ butikk
- Bedrifter som har jubileum, åpning, sesong, nye produkter eller lignende
- Demonstrasjoner av ulike typer glass med smaksprøver hos glassmagasin etc
- Foredrag om mat og vin hos bokhandler med smaksprøver

Begrunnelsen for avslaget er at det enten er salgsfremmende tiltak på selve arrangementet eller at det er et siktemål å fremme salg av varer og tjenester i ettertid.

Medtas under punkt P) og Q):

Det gis ikke ambulerende skjenkebevilling for sluttet lag eller til enkeltanledninger når formålet med arrangementet er i strid med alkoholreklameforbudet i alkohollovens § 8-6 a: Det er forbudt å dele ut alkoholholdig drikk til forbruker i markedsføringsøyemed.

Skjenking i kommunale bygg:

I saksfremstillingen til retningslinjene for 2016 – 2020 ble følgende tatt med, og dette videreføres: *På bakgrunn av samfunnsutviklingen hvor alkoholservering er vanlig ved representasjon foreslår rådmannen at det åpnes for å gi ambulerende skjenkebevilling for sluttet lag til arrangement i rådhusets kommunestyresal, formannskapssal og kantine. Nytt: foaje medtas i opplistingen.*

Universell utforming

I Karmøy kommune er det vedtatt plan for universell utforming i forhold til kommunale bygg, eiendommer, utearealer og friområder. Rådmannen mener at det ved søknad om skjenkebevilling i nye lokaler skal tilstrebes at også disse blir universelt utformet. Dersom dette ikke lar seg gjøre må bevillingssøker redegjøre og begrunne hvorfor.

Nytt under punkt I):

Ved søknad om skjenkebevilling for nye lokaler skal det tilstrebes universell utforming.

I retningslinjenes punkt I) heter det at det ikke gis **alminnelig** skjenkebevilling til kommunale bygg **fullt ut eiet og drevet av kommunen**, men i følge punkt Q) kan det innvilges **ambulerende** skjenkebevilling til enkelt bestemt anledning og del av året til **kommunale bygg**, men med følgende forutsetninger:

Skjenking av alkohol i idrettshaller og kommunale bygg skal ikke forekomme, når det samtidig foregår aktiviteter for barn og unge i og i umiddelbar nærhet av byggene.

Idrettshaller og kommunale bygg skal ikke leies ut til private interesser som ønsker å tjene penger på arrangementer med alkoholservering.

I kommunale bygg som er fullt ut eiet og drevet av kommunen gis det normalt ikke alminnelig skjenkebevilling. Unntak kan være ambulerende skjenkebevillinger ved kulturhus og idrettshaller, rådhuset eller på kommunal grunn (a la «Festplassen» og «Lokket» i Kopervik).

I gjeldende bevillingsperiode har det vært forespørsler om ambulerende skjenkebevilling på hovedbiblioteket ved arrangementer for voksne.

I saksframstillingen til ny bibliotekplan er det tatt med at en skal utvikle og fremme framtidsrettede tjenester og at biblioteket skal være en samlingsplass.

Utdrag fra bibliotekplanen som ble vedtatt i KST 21.09.2020:

6.3. Arrangementer

*Mål: Biblioteket skal være en sentral møteplass for integrering, mangfold og kreativitet
Økt leseglede og leselyst*

Biblioteket skal være en aktiv formidler av kunnskap og litteratur

Nå nye brukere innen forskjellige segmenter, med hovedvekt på ungdom

Biblioteket skal ha tilrettelagte lokaler for et moderne bibliotek, som innfrir nye krav til funksjonalitet

Seks år etter at revidert biblioteklov trådte i kraft har Karmøy folkebibliotek fått en viss status som en arena for samtale og debatt. Det har blitt holdt en rekke vellykkede arrangement om alt fra dialekter til lokal krigshistorie og forfatterbesøk både på hovedbiblioteket, filialer og i eksterne lokaler.

På bakgrunn av ovennevnte finner rådmannen å kunne anbefale at det tillates skjenking, kun til ambulerende og/eller enkeltanledninger, også i bibliotek og kulturhus. Det forutsettes at det ikke samtidig foregår aktiviteter for barn og unge i samme lokaler og at det ikke går på bekostning av tilbudet til barn/unge.

Nytt under punkt Q):

Ambulerende skjenkebevilling til enkeltarrangement/del av året tillates i bibliotek og kulturhus.

Anbefalte alkoholfrie kommunale arenaer:

Rådmannen ønsker at det generelt ikke tillates skjenking i barnehager, grunnskoler, byggene som inngår i Vågen læringssenter, svømmehallene, Karmøyhallen og Karmøy kommunale kino.

Endringer under punkt R) Delegasjon:

Myndigheten til å avgjøre søknader om salgsbevilling for alkoholholdig drikk i gruppe 1 for dagligvarebutikker delegeres til formannskapet.

Formannskapet delegeres myndighet til å avgjøre søknader om utvidelse av skjenketid.

Kommunestyret delegerer til rådmannen:

- Rådmannen gis fullmakt til å fornye eksisterende salgs- og skjenkebevillinger for bevillingsperioden

14.12.2020 – 30.06.2024.

- Rådmannen gis fullmakt til å innvilge salgsbevillinger i gruppe 1 til dagligvarebutikker, spesialbutikker for øl og mineralvann, bryggerier, ved nettsalg med utlevering mm. Bevillingsvedtakene settes på formannskapetets referatliste.
- Rådmannen gis fullmakt til å innvilge skjenkebevillinger i gruppe 1, 2 og 3 i forbindelse med endringer ved eksisterende skjenkesteder; som ny bevillingshaver og/eller eiere, uteserveringsområder, areal etter ombygging mm. Rådmannen kan også innvilge skjenkebevilling til nye skjenkesteder som gjelder sesongbevilling, bevilling begrenset til sluttet lag, mindre etablissementer med få sitte- og/eller ståplasser, skjenkesteder med kort åpningstid og/eller sporadisk åpningstid. Bevillingsvedtakene settes på formannskapetets referatliste.
- Rådmannen behandler/tildeler prikker og opplyser om klageadgang. Formannskapet behandler saker om eventuell inndragning av bevilling etter prikkbelastning og klagenemnda blir klageinstans.

Punkt S) - Utvidet kompetansekrav for ansatte i skjenkenæringen:

Utdrag fra vedtatt Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2020 – 2024 under punktet «Kontroll og samarbeid med utesteder og butikker»:

Karmøy kommune tilbyr i samarbeid med omliggende kommuner kurs i «Ansvarlig vertskap». Dette er et opplærings- og samarbeidsprosjekt med hovedfokus på å forebygge utfordringer med overskjenking, uro og skjenking til mindreårige. **Styrer og stedfortreder** skal gjennomføre kurset. Helsedirektoratet har i tillegg utviklet et e-læringskurs i «Ansvarlig vertskap». At kommunen aksepterer e-læringskurs som likeverdige opplæringstiltak vil styrke opplæringsmulighetene (tiltak 5). Forskning påpeker at et godt samarbeid mellom kommune, politi, salgs- og serveringsbransjen og skjenkekontrollen forebygger overskjenking. Det er et godt pågående samarbeid mellom de ulike aktørene i Karmøy kommune. Dette bør videreføres (tiltak 6).

Erfaringene med å arrangere «Ansvarlig vertskapskurs» er at det er vanskelig å finne tidspunkt det passer for alle som trenger kurset. Det har vist seg at å gjennomføre endagskurs på dagtid har resultert i flest påmeldte, men da det er høy gjennomtrekk av ansatte i skjenkenæringen vil det alltid være noen som ikke får tatt kurset i rett tid. Skolegang og fraværsregistreringen gjør at mange som er deltidsansatte/korttidsansatte eller vikarer ikke vil ha fravær for å delta på kurs. Rådmannen mener at det er viktig at de som har de mest sentrale funksjonene på et skjenkested; styrer og stedfortreder får gjennomført kursene, helst både kommunens kurs og e-læringskursene. At andre ansatte tar e-læringskursene er bare en fordel. Endring i kompetansekravene støttes også av Inventum Servering AS som opplyser at de må ha 100 personer på kurs i året dersom kravet i punkt S) ikke blir endret.

Punkt S) foreslås endret i tråd med den vedtatte Rusmiddelpolitiske handlingsplanen for 2020 – 2024 slik at følgende utgår:

Alle ansatte som håndterer alkoholvarer overfor kundene samt ordensvakter på skjenkesteder skal ha Karmøy kommunes Ansvarlig vertskap-kurs over to dager/kvelder som arrangeres årlig. Kravet gjelder serveringspersonale, bartendere, dørvakter og annet personale som unntaksvis kan bli satt inn i slike funksjoner. Bedriften får etter avholdt kurs tilsendt kursbevis som må kunne legges fram ved eventuell kontroll.

Nytt punkt S):

Styrer og stedfortreder må gjennomføre kurs i «Ansvarlig Vertskap» eller Helsedirektoratets

e-læringskurs/tilsvarende e-læringskurs i «Ansvarlig vertskap». Diplomer for gjennomførte kurs oppbevares på skjenkestedene i internkontrollpermen og kopi av bestått e-læringskurs sendes rådmannen. Det forventes at alle ansatte som håndterer alkoholholdige drikkevarer gjennomfører Helsedirektoratets e-læringskurs/tilsvarende e-læringskurs.

Vergeordning på kulturarrangementer med alkoholservering

I formannskapet den 02.03.2020 ble følgende oversendelsesforslag oversendt rådmannen; *Festivalarrangører har etterlyst retningslinjer for en vergeordning ved kulturarrangementer i kommunen.*

Forslag:

- *Formannskapet ber rådmannen i samarbeid med aktuelle arrangører å utarbeide forslag til retningslinjer for vergeordning ved kulturarrangementer i kommunen.*
- *Formannskapet forutsetter at retningslinjene vil føre til at flere får anledning til å delta på kulturarrangementer, festivaler og konserter.*
- *Formannskapet forutsetter at en vergeordning ikke bryter med, eller medfører endring av, kommunens alkoholpolitiske retningslinjer.*

Oversendelsesforslaget ble oversendt rådmannen.

På grunn av koronasituasjonen ble sak om vergeordning utsatt da det ikke var aktuelt med festivaler og konserter våren og sommeren 2020. Vergeordningen medtas derfor i de alkoholpolitiske retningslinjene, og ikke som en selvstendig sak.

Det må skilles mellom vergeordning for kulturarrangement og andre typer verger, eksempelvis som verge for barn, voksne, familiemedlemmer osv som av ulike grunner har behov for vergemål.

Vergeordning for kulturarrangement:

Vergeordning ved kulturarrangement er at en voksen person i nær relasjon til en mindreårig tar ansvar for vedkommende under ett bestemt arrangement. Verge må underskrive en vergekontrakt på bl.a. at både verge og den mindreårige skal være edru før og under f.eks. en konsert, at de oppholder seg samlet, tilby ørepropper, ikke stå rett foran scenen der det er mest trengsel og at de skal forlate lokalet etter at konserten opphører.

Vergeordningen er et tilbud som skal sikre at også unge under 18 år kan få gode konsertopplevelser. Arrangør er avhengig av at reglene for ordningen respekteres for å kunne ha dette tilbudet. Det kan være forskjellige nedre aldersgrenser på enkeltkonsert eller festivaler som har mer familiepreg. Det er opp til arrangøren å bestemme hvem de vil godkjenne som verge eller om de vil tillate bruk av verge i det hele tatt. En vergekontrakt er ugyldig overfor bevillingsmyndighetene om det skulle skje et skjenkelovbrudd fra gjestenes side. Flere arrangører ønsker likevel å tilby denne servicen, og kontrakten er en tillitsbasert avtale mellom arrangør og gjest. En vergeordning er derfor til glede for alle under 18 år som har lyst til å delta på kulturarrangement.

Eksisterende alkoholpolitiske retningslinjer har helt klare føringer om at det skal være absolutte aldersgrenser på 18/20 år ved arrangement med alkoholservering og at barn og unge skal skjermes. I nylig vedtatte rusmiddelpolitiske handlingsplan er det tre fokusområder som også omhandler rusforebyggende tiltak for barn og unge.

På bakgrunn av formannskapets ønske om at rådmannen skal utarbeide retningslinjer i samarbeid med aktuelle arrangører for at flere skal kunne delta på kulturarrangementer i kommunen og

innkomne positive uttalelser, kan derfor rådmannen anbefale at vergeordning innføres.

Vergeordning *kan* være ett bedre alternativ enn alkoholfrie områder uten aldersgrenser på konsert/festival da det stilles krav til verge om at en må være edru både før og under arrangementet og oppholde seg i umiddelbar nærhet til den mindreårige. Når det er avskjermede områder uten alkohol splittes gjerne den mindreårige fra det voksne følget sitt (som kanskje nyter alkohol på skjenkeområdet) eller den mindreårige kommer dit uten følge. I henhold til politivedtektenes § 7–3 heter det at «*Barn under 15 år har ikke adgang til offentlig allment tilgjengelig tilstelning uten i følge med foreldre eller andre foresatte. Politiet kan gi dispensasjon ved tilstelninger som arrangeres spesielt for barn og unge under 18 år.*»

Andre kommuner som har vergeordning benytter skjema med forskjellige punkter som verge må fylle ut på vergekontrakt. Det som går igjen er at vergen skal være foreldre, nær slektning eller ha annen formynderrolle til den mindreårige, og må legitimere seg og være edru/får ikke nye alkohol/rusmidler før og under konserten. Både verge og mindreårig skal forlate konsertarenaen umiddelbart etter konsertslutt og ikke oppholde seg ved utgangen.

Uttalelser (se vedlegg 6 – 13):

Det har kommet inn uttalelser fra Politiet, Inventum Gruppen, Hinderaker og Visnes Vel, NoRoSun Skjenke- og salskontroll, kultursjefen, Skudenes Event AS, Fiskeridagene og ungdomsrådet.

I følge mottatte uttalelser er det for det meste enighet om at det er ønskelig fra skjenkenæringen/arrangører at det innføres vergeordning. Rådmannen anbefaler at opplysningene fra Inventum Gruppen (som er en stor aktør med ulike arrangement med svært varierende antall deltakere) kan være retningsgivende i forhold til alder på verge, minstealder på mindreårig, maks antall mindreårige per verge samt %-andelen av total publikumskapasitet.

Rådmannen anbefaler også at ungdomsrådets forslag om at vergen kan ha med seg en mindreårig sønn eller datter og dennes venn eller venninne kan godtas dersom den mindreåriges foreldre/pårørende tillater det.

Det er opp til den enkelte arrangør å benytte seg av vergeordningen og det er også arrangør som må avgjøre om de vil godkjenne vergen. Vergen må være minst 28 år, være i nær relasjon til den mindreårige som må ha en minimumsalder på 13 år. Arrangør kan fritt sette høyere aldersgrenser for verge og forskjellig nedre aldersgrense på mindreårige, gjerne mellom 15 og 17 år i forhold til hvilket arrangement som skal avholdes.

Det forventes at vakthold og bemanning oppjusteres i henhold til hvor mange mindreårige som skal delta på arrangementene for å sikre nødvendig kontroll av at kravene til verge og mindreårige overholdes.

Nytt punkt Y):

Vergeordning kulturarrangement med alkoholservering

Den enkelte arrangør må:

- avgjøre om de vil benytte seg av vergeordningen
- opplyse ved annonsering og billettbestilling om at de benytter vergeordning og lenke til vergekontrakt
- opplyse hvor lang tid i forkant av arrangementet vergekontrakt må sendes/underskrives
- avgjøre om de vil godkjenne vergen
- sikre at det er tilstrekkelig bemanning/vakthold til å følge opp at mindreårige ikke får tilgang til alkohol/rusmidler
- påse at både vergen og de mindreårige legitimerer seg og være edru/får ikke nyte alkohol/rusmidler før og under konserten
- påse at både verge og mindreårig skal forlate konsertarenaen umiddelbart etter konsertslutt og ikke

oppholde seg ved utgangen.

Vergen må være **minst 28 år**, være i nær relasjon til den mindreårige som må ha en **minimumsalder på 13 år**. Vergen kan ha ansvar **for maksimalt to mindreårige** (det kan tillates at den ene av de to, **kan være den mindreåriges venn/venninne**).

Antall verger og mindreårige som kan være til stede ved de enkelte arrangement anbefales til maksimalt **6 %** i forhold til totalsalg av billetter.

Det forventes at vakthold og bemanning oppjusteres i henhold til hvor mange mindreårige som skal delta på arrangementene for å sikre nødvendig kontroll av at kravene til verge og mindreårige overholdes.

Skriftlig vergekontrakt som arrangør må utarbeide bør inneholde/ta stilling til følgende punkt:

1. Nedre aldersgrense (**minimum 13 år**, men kan settes høyere)
2. Vergen skal være **minimum 28 år** og være foreldre, nær slektning eller ha annet formynderforhold til den mindreårige, og må legitimere seg ved ankomst.

Verge kan ha ansvar for maksimum to mindreårige. Det kan tillates at den ene av de to kan være den mindreåriges venn/venninne dersom den mindreåriges foreldre/pårørende tillater det.
3. Både verge og mindreårig må kjøpe billett på vanlig måte. Billetter refunderes hvis vergen ikke aksepteres.
4. Verge kan ikke nyte alkohol/rusmidler før og under konserten.
5. Verge har ansvar for at den/de de er verge for ikke benytter alkohol/rusmidler før eller under konserten. Den mindreårige må ikke drikke, eller holde glass med, alkoholholdig innhold.
6. Verge/mindreårig må være i umiddelbar nærhet til hverandre under hele arrangementet.
7. Verge og mindreårige må følge arrangørs anvisninger om **hvor** de skal oppholde seg i lokalet.
8. Verge er ansvarlig for sikkerheten til den mindreårige som heller ikke skal stå fremst ved scenen hvor det kan være press fra publikum.
9. Verge og mindreårige må forlate konsertarenaen umiddelbart etter konsertslutt og heller ikke oppholde seg ved utgangen etterpå.
10. Verge bør kontakte arrangør en uke før konsert/arrangement og levere inn vergeskjema eller opplyse at de vil benytte seg av det. Verge/mindreårig må møte opp i god tid (15-30 minutter) før dørene åpner og bli presentert for de som jobber og undertegne vergekontrakten før de får tilgang

til arrangementet.

11. Verge og mindreårige får markering som armbånd, skilt eller annet som indikerer tydelig at verken verge eller mindreårige får kjøpe/nyte alkohol. Alternativt gis alle over 18 år unntatt verge og de mindreårige armbånd for å indikere at de ikke kan kjøpe/nyte alkohol.
12. Det vil være begrenset antall plasser tilgjengelig for vergeordning, anbefalt 6 % av tillatt solgte billetter.
13. Det må gis beskjed (både verge/mindreårig/andre gjester) til vakter/arrangør dersom noe ikke er som det skal være.
14. Det er viktig å beskytte barn (og voksne) ører med ørepropper/øreklokker.
15. Misbruk av vergeordningen fører til bortvisning og kan også bli politianmeldt.

Rådmannens kommentarer/konklusjon:

Rådmannen foreslår en del endringer som følge av endringer i regelverk, mens andre endringer er for å være i tråd med samfunnsutviklingen og forenkle søknadsprosesser. Formannskapetets ønske om å få utredet vergeordning er en del av saksutredningen.

Rådmannen foreslår også en liberalisering knyttet til servering/skjenking ved enkeltarrangement i noen få kommunale bygg.

Det nasjonale prikktildelingssystemet har klare føringer for når det skal forhåndsvarsles, tildeles prikker, antall prikker per overtredelse og forhåndsvarsel om mulig inndragning av bevilling når det er tildelt 12 prikker over en toårsperiode. Rådmannen foreslår at prikktildeling blir behandlet administrativt, men mulig inndragning av bevilling behandles av formannskapet. Klagenemnda er klageinstans.

En vergeordning vil gi et tilbud til mindreårige slik at de også kan få oppleve kulturarrangement som de ellers ikke kunne fått delta på. Dette anbefales innført, og med klare retningslinjer for hvordan dette skal gjennomføres.

Vedlegg:

Forslag til alkoholpolitiske retningslinjer 2020-2024. Vedlegg 1

Alkoholpolitiske retningslinjer 2016 - 2020. Vedlegg 2

Høringsbrev alk.pol.retningslinjer. Vedlegg 3

5 hørings svar alk.pol.retningslinjer. Vedlegg 4

Høringsbrev eventuell uttalelse vergeordning - Vedlegg 5

Politiet - uttalelse vergeordning. Vedlegg 6

Inventum Gruppen - Uttalelse vergeordning. Vedlegg 7

Hinderaker og Visnes Vel - uttalelse vergeordning. Vedlegg 8

NoRoSun - uttalelse vergeordning. Vedlegg 9
Kultursjefen - uttalelse vergeordning. Vedlegg 10
Skudenes Event AS - uttalelse vergeordning. Vedlegg 11
Fiskeridagene - uttalelse vergeordning. Vedlegg 12
Ungdomsrådet - uttalelse vergeordning. Vedlegg 13